

קידום הקמת חוות שרתים מתקדמות לחיזוק ההובלה של ישראל בתחום הבינה המלאכותית

הצעה להחלטה

מחליטים, בהמשך להחלטות הממשלה מס' 212 מיום 1.8.2021 בנושא תכנית לקידום חדשנות, עידוד צמיחת ענף ההייטק וחיזוק המובילות הטכנולוגית והמדעית, מס' 173 מיום 24.2.2023 בנושא חיזוק המובילות הטכנולוגית של מדינת ישראל, מס' 2762 מיום 16.2.2025 בנושא האצה וקידום של תחום הבינה המלאכותית בראייה לאומית ומס' 3375 מיום 21.9.2025 בנושא הקמת המטה הלאומי לבינה מלאכותית בישראל (להלן – **המטה** או **המטה לבינה מלאכותית**) ובמטרה להאיץ את תחום הבינה המלאכותית כבסיס לצמיחה כלכלית-חברתית, לחזק ולשמר את מעמדה של ישראל כחלק מהמדינות המובילות בתחומי הבינה המלאכותית במישור העולמי, זאת באמצעות עידוד הקמת חוות שרתים מתקדמות בישראל לשימושי בינה מלאכותית:

1. בהעדר שר פנים, להנחות את ראש הממשלה להפיץ תזכיר לתיקון חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965 (להלן – **חוק התכנון והבנייה**) כך שלהגדרת תשתית לאומית בחוק תתווסף 'חוות שרתים' (DATA CENTER). כמו כן, לקבוע בחוק שלא יוגשו לוועדה הארצית לתשתיות לאומיות יותר מ-10 תוכניות לחוות שרתים בשנה קלנדרית.
2. לקבוע כי בקשה לממשלה להסמכה להכנת תוכניות לחוות שרתים, כהגדרתן לעיל, לפי סעיף 76ב(ג) לחוק התכנון והבנייה והגשתן לוועדה הארצית לתשתיות לאומיות תהיה בהתאם לתנאים ולקריטריונים, כמפורט להלן:
 - א. כח העיבוד של חוות השרתים הוא בהיקף ומסוג יחידות עיבוד שראש המטה לבינה מלאכותית קבע שניתן לראותם כנדרשים לבינה מלאכותית ואשר הספק צריכת החשמל שדרוש עבור כוח העיבוד הנדרש ליחידות עיבוד אלו בלבד, צפוי להיות לפחות 50 מגה-ואט.
 - ב. לא תינתן הסמכה להקמת חוות שרתים אשר צריכת החשמל הנדרשת עבורה צפויה להיות מעל 200 מגה-ואט באזורים 1א, 1ב, 2 ו-3 שבסעיף 1 לנספח 1 להחלטת ממשלה מס' 2282 מיום 31.10.2024 (להלן – **החלטה 2282**).
 - ג. המגבלה בסעיף 2(ב) לעיל לא תחול במקרים שבהם הבקשה תכלול באותה התוכנית אמצעי לייצור החשמל הנדרש עבור החווה והמזין אותה באופן מלא וישיר, ובלבד שמדובר באמצעי ייצור תוספתי לאלה המנויים בסעיף 2 לנספח 1 בהחלטה 2282, שהספקו המתוכנן אינו עולה על 630 מגה-וואט, ושלא החלו לגביו בהליכי תכנון או הסמכה לתכנון לפני החלטה זו. כללה בקשת ההסמכה הקמת אמצעי לייצור חשמל כאמור, יחולו גם התנאים בנספח 4 להחלטה 2282.
 - ד. ראש המטה לבינה מלאכותית יקבע, בהסכמת הממונה על התקציבים במשרד האוצר ומנכ"ל משרד האנרגיה, מגבלה כוללת של הספק צריכת חשמל לחוות שרתים אשר תחול באזורים 1א, 1ב, 2 ו-3 שבסעיף 1 לנספח 1 להחלטה 2282. לא תינתן הסמכה להקמת חוות שרתים אשר צריכת החשמל הנדרשת עבורה תביא לחריגה מהמגבלה לפי סעיף קטן זה. מגבלה זו תיקבע עד להשלמת הליכי החקיקה לפי סעיף 1 לעיל ותפורסם באתר האינטרנט של משרד ראש הממשלה. בהיעדר הסכמה, תובא קביעת המגבלה להכרעת ראש הממשלה.
 - ה. בקשה להסמכה תוגש למטה הבינה המלאכותית במשרד ראש הממשלה, בהתאם לנספח 1 להחלטה זו. תינתן עדיפות לבקשות שלפיהן חוות השרתים ממוקמת מחוץ לאזורים 1א ו-1ב

וכן לבקשות הכוללות אמצעי לייצור החשמל הנדרש עבורן. המטה לבינה מלאכותית יהיה רשאי לתעדף בקשות בהתאם ללוח הזמנים להקמת חוות השרתים, ובהתאם להיבטים נוספים שייקבעו בנוהל שיקבע ראש המטה, לאחר בחינת מסקנות הצוות לגיבוש מדיניות ממשלתית בנושא חוות שרתים ואנרגיה משרד האוצר, בהיבטים הקשורים למשק האנרגיה, יתייעץ ראש המטה עם מנכ"ל משרד האנרגיה.

ו. לבקשה יצורפו התחייבות מגיש הבקשה, בהתאם לנספח 2 להחלטה זו, כי התוכנית היא לחוות שרתים (כהגדרתה לעיל) וכי ידוע לו שההסמכה להכין ולהגיש תוכנית לא מהווה התחייבות שלטונית עתידית כלשהי, ובכלל כך אינה מהווה התחייבות עתידית כלשהי לאישור הבקשה במוסד התכנון, למתן רישיון, אישור או היתר.

ז. לבקשה יצורפו המסמכים המפורטים בנספח 3 להחלטה זו.

ח. בקרקע המנוהלת על ידי רשות מקרקעי ישראל - יצורף אישור רשות מקרקעי ישראל על זיקה למקרקעין ובקרקע פרטית - אישור המטה לבינה מלאכותית כי קיימת זיקה למקרקעין, והכול בהתאם לנספח 4 להחלטה זו.

3. להטיל על ראש המטה לבינה מלאכותית לבדוק בקשות להסמכה בהתאם לצרכים, לתנאים ולקריטריונים כמפורט בסעיף 2 לעיל, ולהעביר אותן למנכ"ל מנהל התכנון, לצורך מתן המלצתו באשר להיתכנות התכנונית של חוות השרתים המתוכננת, בין היתר בהתאם לתנאים שנקבעו בנספח 3 להחלטה זו. בקשות כאמור יועברו למנכ"ל מנהל התכנון גם טרם קבלת אישור זיקה לקרקע.

4. להטיל על ראש המטה לבינה מלאכותית לפנות לראש הממשלה בבקשה כי תוגש הצעת החלטה לממשלה בהתאם לסעיף 76ב(ג) לחוק התכנון והבנייה, להסמיך את הגוף שבקשתו עמדה בתנאים ובקריטריונים הנדרשים, להכין תוכנית לתשתית לאומית ולהגיש אותה לוועדה לתשתיות לאומיות. ראש המטה יעביר לראש הממשלה עד 10 בקשות בשנה בהתאם לצרכי המשק.

5. להקים צוות בראשות ראש המטה לבינה מלאכותית או מי מטעמו ובהשתתפות משרד האוצר, משרד האנרגיה, מנהל התכנון והמועצה הלאומית לכלכלה, שתפקידו כדלקמן:

א. מעקב אחר תכנון והקמת חוות שרתים בישראל לפי החלטה זו; במסגרת זו תיבחן העמידה בפועל בהיקף כוח העיבוד שאושר במסגרת ההסמכה לפי סעיף 2 לעיל;

ב. בחינת הקריטריונים והתנאים שנקבעו בהחלטה זו והגשת המלצות לממשלה בדבר תיקונם, ככל שיידרש.

ג. דיון בהיבטים נוספים הנוגעים להקמת חוות שרתים בישראל, לרבות היבטים של השפעה סביבתית.

ראש הצוות יהיה רשאי לזמן לישיבות הצוות נציגים ממשרדי ממשלה ורשויות סטטוטוריות, לפי העניין.

נספח 1 – בקשה למטה הבינה המלאכותית להסמכה לצורך קידום בוועדה לתשתיות

לאומיות תוכנית לחוות שרתים

שם התוכנית:

שם מגיש הבקשה להסמכה:

פרטי איש הקשר:

תאריך הגשת הבקשה:

מטרת הפרויקט:

(בסעיף זה יש לכתוב מהי התכנית המוצעת, הטכנולוגיה, ההספק והתשתיות הדרושות וכן כח העיבוד GPU

או כח העיבוד מסוג יחידות עיבוד אחר שהמטה לבינה מלאכותית אישר בכתב שהן שוות ערך לכך)

אזור הפרויקט: [תיאור גאוגרפי ופירוט מרחבי התכנון המחוזיים]

(בסעיף זה יש לפרט את המחוזות והרשויות המקומיות בתחום התכנית)

תיאור הפרויקט:

(בסעיף זה יש לפרט על הפרויקט, הטכנולוגיה המוצעת, אבני דרך, התשתיות הנלוות, מיקומו הגיאוגרפי,

נחיצותו וכל מידע רלוונטי אחר)

נימוקים לקידום הפרויקט בות"ל:

(בסעיף זה יש לפרט את הנימוקים לצורך בקידום הפרויקט במסגרת הוועדה לתשתיות לאומיות ולא

במסלולי תכנון אחרים)

עמידה בעקרונות התכנון על פי החלטת הממשלה:

(יש לפרט בדבר עמידת התכנית המוצעת בתנאים ובקריטריונים המפורטים בהחלטת הממשלה)

זיקה לקרקע

יצורפו העתקי המסמכים הבאים:

א. הפניה לרשות מקרקעי ישראל והחומר שהוגש.

ב. התייחסות ואישור רשות מקרקעי ישראל אם התקבלו עד למועד הגשת הבקשה.

סוגיות ומידע רלוונטי נוסף שהיזם מעוניין לציין

נספח 2 – התחייבות מאת מבקש הסמכה לפי סעיף 76ב(ג) לחוק התכנון והבניה

אני הח"מ _____ ת.ז. _____, מצהיר ומתחייב כדלקמן:

- א. אני הוא המבקש בבקשה להסמכה.
 - ב. אני עושה תצהיר זה ומוסר את הפרטים והנתונים בטפסים בתמיכה לבקשה להסמכה.
 - ג. אני מצהיר כי התכנית היא לחוות שרתים, כמשמעה בחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965.
 - ד. ידוע לי כי אין בהסמכה להכין ולהגיש תכנית לפי סעיף 76ב(ג) לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965 (להלן - הסעיף וחוק התכנון והבניה, בהתאמה) ובקידום התכנית בוועדה לתשתיות לאומיות (כמשמעותה בחוק התכנון והבניה) אם יוחלט לקדמה, להוות התחייבות שלטונית כלשהי לקבלת רישיון, אישור, או היתר ואני מתחייב שלא אעלה טענות לעניין זה.
 - ה. ידוע לי כי ההסמכה לא גורעת משיקול הדעת של הגורמים המוסמכים לפי דין, היא אינה מהווה התחייבות לאישור התכנית ואני מתחייב שלא אעלה טענות לעניין זה.
 - ו. ידוע לי כי ההסמכה לא ניתנת להעברה.
 - ז. זה שמי, זוהי חתימתי, וכל הפרטים והמידע שמסרתי במסגרת הבקשה להסמכה, נכונים ומלאים.
 - ח. ידוע לי, כי עלי לדווח על כל שינוי בפרטים ובמידע שמסרתי במסגרת הבקשה.
- ולראיה באתי על החתום

חתימה

תאריך

אישור עו"ד

אני הח"מ, עו"ד _____ רשיון מס' _____ מאשר בזה כי בתאריך _____ הופיע בפני מר _____ נושא ת.ז. _____ ולאחר שזיהיתיו והבהרתיו לו את משמעות הדברים חתם בפני על כתב ההתחייבות דלעיל. כמו כן הריני מאשר כי החתום מטה מוסמך לפי מסמכי ההתאגדות של התאגיד לחייב מבקש ההסמכה בחתימתו.

חתימה

תאריך

* במקרה של יותר מאדם אחד יש לצרף תצהיר לכל אחד בנפרד

נספח 3 – התכנות תכנונית

עקרונות לבדיקת ההתכנות התכנונית:

1. מיקום חוות השרתים לא יחול בשטחים הבאים:

- בתחום שטחים ביטחוניים ומגבלותיהם;
- בתחום הסביבה החופית, למעט בתחום המיועד בתכנית מפורטת החלה במקום לתעשייה או למתקנים הנדסיים;
- בתחום שמורות טבע וגנים לאומיים מוכרזים או מאושרים בתכנית;

2. עדיפות למיקום חוות השרתים:

- תינתן עדיפות לאזורי תעשייה מרחביים ו/או אזורי תעשייה בעלי שימוש תעשייתי ויצרני או למתקנים הנדסיים (שאינם עומדים בפני עצמם כמתקן בודד בתוך השטח הפתוח).
 - עדיפות בתחום שאינו מוגדר כשטח בעל רגישות סביבתית ונופית גבוהה לפי תמ"א 35.
 - עדיפות למיקום שיצמצם את פיתוח רשת החשמל הנדרשת מעבר לתוכנית פיתוח מערכת המסירה.
3. מסמכים נדרשים:

- תשובת מנהל המערכת כמשמעה בכללי משק החשמל (אמות מידה לרמה, לטיב ולאיכות השירות שנותן ספק שירות חיוני), התשע"ח-2018 שלוח הזמנים המשוער לחיבור חוות השרתים לרשת ההולכה, הוא עד תום שנת 2032.
- מפה הכוללת סימונים של השטח המיועד לחוות השרתים על רקע תמ"אות, תמ"מ כוללת החלה במקום, תכניות מפורטות.
- החומר יועבר כקבצים ויכלול גם סימון של המיקום המיועד והתוואים לקווי התשתית כקובץ GIS.

4. בדיקת המסמכים:

מנהל התכנון יעביר המלצתו למבקש ולמטה לבינה מלאכותית בתוך 30 יום מקבלת המסמכים במלואם, כאמור בסעיף 3 לעיל.

נספח 4 – זיקה לקרקע

לצורך הוכחת זיקה לקרקע, יגיש מבקש הבקשה לרשות מקרקעי ישראל (להלן - רמ"י) את המסמכים הבאים:

1. הסכם/ים עם המחזיק/ים במקרקעין שביחס אליהם מוצעת התוכנית, המפרטים נתוני גוש וחלקה מדויקים וכוללים הסכמי חכירה מרמ"י ו/או נסח טאבו אם קיימים. מסמכים אלו צריכים להיות תקפים לכל אורך הליכי התכנון.
2. הסכם עקרוני בין המחזיק במקרקעין לבין המבקש הסמכה באשר להסכמת המחזיק במקרקעין להעמיד את הקרקע לרשות המבקש לאחר הסדרת הסכם בין המחזיק לרשות מקרקעי ישראל, ככל הנדרש.
3. ככל שמדובר בחוזה משבצת/מתחדש, יש להביא אישור מרשות מקרקעי ישראל כי החוזה מתחדש או שבכוונתם לפעול לחידושו.
4. ככל שמדובר בהסדר של המדינה על הקרקע, יש להביא פסק דין תומך. בירושה/אפוטרופוס יש להגיש מסמכים בהתאם לדין.
5. את כל נתוני הגושים והחלקות הנוספים המצויים באותה בעלות כפי שהוצגה בבקשה זו, וממוקמים בשטח סמוך ורציף לאתר המוצע לתוכנית.
6. תשריט עם פירוט גוש/חלקה ומיקום המתקן מאומת ע"י מודד מוסמך.
7. כל מסמך נוסף שיש בו כדי לתמוך בהוכחת הזיקה לקרקע.

רשימה זו אינה רשימה ממצה והרשות רשאית לבקש כל מסמך נוסף, בהתאם לשיקול דעתה.

בדיקת המסמכים על ידי רמ"י תיעשה תוך 60 יום מיום קבלת כל המסמכים.

לעניין נספח זה- אם מדובר בקרקע פרטית יקראו במקום "רמ"י" כאילו נכתב "המטה לבניה מלאכותית במשרד ראש הממשלה".

דברי הסבר

רקע כללי

טכנולוגיית בינה מלאכותית הפכה לכוח מעצב של כלכלות, חברות וביטחון לאומי ברחבי העולם, ולנדבך יסוד באסטרטגיה הלאומית של מדינות רבות. מעצמות עולמיות מבינות כי מי שיוביל במרוץ הבינה המלאכותית יקבע את המבנה הגיאופוליטי והכלכלי של העתיד הנראה לעין, והן מגייסות משאבים עצומים כדי להבטיח את מקומן המוביל בחזית הזו. המורכבות של התחום נובעת לא רק מהטכנולוגיה עצמה, אלא מהצורך לתאם בין תחומים רבים בו-זמנית: תשתיות מחשוב מתקדמות, הון אנושי ברמה עולמית, מאגרי נתונים עצומים, תשתיות אנרגיה מותאמות, רגולציה מאפשרת וחזון אסטרטגי לאומי ברור.

מדינת ישראל מצויה בשלב מכריע של קבלת החלטות בתחום. על מנת להבטיח שישראל תיוותר בחזית הטכנולוגית של התחום גם שנים קדימה, נקטה הממשלה לאחרונה מספר צעדים משמעותיים, ובהם בין היתר החלטה מספר 3375 של הממשלה מיום 21.9.2025 בעניין הקמת המטה הלאומי לבינה מלאכותית בישראל, במשרד ראש הממשלה.

אחד ההיבטים המרכזיים של טכנולוגיית הבינה המלאכותית הוא שהיא מייצרת ביקוש עצום ליכולת אחסון, עיבוד והעברת נתונים בקנה מידה רחב, אשר מייצרים בתורם ביקוש אדיר לאנרגיה בהיקפים משמעותיים. חוות השרתים שייבנו בעתיד על מנת לתת מענה לצרכי התעשייה צפויות לצרוך אנרגיה בהספקים של עשרות מגה-ואט ולחייב חיבור לרשת ההולכה במתח עליון (161 ו-400 ק"ו). עניין זה תואר והודגש גם בדו"ח הוועדה הלאומית להאצת תחום הבינה המלאכותית, בראשות פרופ' (תא"ל במיל') יעקב נגל:

"אחד האתגרים הקריטיים שזוהו בעבודת הוועדה הוא מימד האנרגיה הנלווה למהפכת הבינה המלאכותית. בעשור הקרוב, בינה מלאכותית תהפוך לאחד ממנועי הצריכה המרכזיים של אנרגיה בעולם. מערכות AI המותאמות למודלים גנרטיביים צורכות חשמל בהיקפים אדירים, הן בעת אימון המודל והן בעת השימוש השוטף. אימון של מודל מתקדם יכול לצרוך יותר אנרגיה מצריכה של מאות שנות מגורים ביתיים, וחוות שרתים מתקדמות צורכות מאות מגה-ואט של חשמל (לחישוב) וקירור... אם המצב יישאר כפי שהוא ישראל לא תוכל להתמודד בשוק ה-AI העולמי, גם לא בתחומים ביטחוניים, מודיעיניים, או מחקרניים. הוועדה ממליצה להוביל מהלכים משמעותיים להקמת תשתיות מחשוב ואנרגיה ולהקים את חלקם בפריפריה".

באשר לצורך ולחיוניות בקידום ההחלטה בעת הזו שלא מכהן שר פנים, האחראי על חוק התכנון והבניה - קיימת דחיפות ביצירת מסלול ייעודי, מהיר ומקצועי להקמת חוות שרתים בישראל, באמצעות תיקון חוק התכנון והבניה והגדרת חוות שרתים כ"תשתית לאומית", לאור העובדה שמדינת ישראל מעוניינת להישאר מובילה, אטרקטיבית ורלוונטית במירוץ העולמי בתחום הבינה המלאכותית.

הוועדה המקצועית אשר בחנה את התחום, ועדת נגל, הגדירה את סוגיית התשתיות כ"סיכון אסטרטגי", וקבעה כי אחד הפערים המרכזיים הדורשים טיפול הוא "תמריצים מוגבלים שמובילים חברות בינ"ל להקים תשתיות (מחשוב) מחוץ לישראל". עוד הוסיף דו"ח ועדת נגל: "אם המצב יישאר כפי שהוא ישראל לא תוכל להתמודד בשוק ה-AI העולמי, גם לא בתחומים ביטחוניים, מודיעיניים או מחקרניים. הוועדה ממליצה להוביל מהלכים משמעותיים להקמת תשתיות מחשוב ואנרגיה ולהקים את חלקם בפריפריה".

ביחס לתשתיות המחשוב הדרושות בישראל בטווח הקצר, נקבע בדו"ח כדלקמן: "המשימה בעדיפות העליונה תהיה בניית מחשב-העל הלאומי והרחבת נגישות כוח העיבוד. היעד: להגיע בתוך שנתיים עד שלוש לכ-60,000 יחידות עיבוד (GPU/TPU) זמינות לחוקרים ולחברות", ובהמשך: "על מנת להגיע ל-60,000 יחידות עיבוד תוך שנתיים ידרשו כ-130 מגה ואט. מדינת ישראל חייבת לקדם הכוונה ממשלתית פרואקטיבית להקמת מרכזי המחשוב במדינת ישראל לאור צרכי המשק... כל זאת מבלי לפגוע בתנופה בתחום המובילת ע"י השוק הפרטי".

החלטה זו באה להתמודד עם הפער המרכזי שאותו ציינה ועדת נגל, באמצעות יצירת תמריץ להקים בישראל תשתיות מחשוב הכרחיות לבינה המלאכותית, ובאמצעות יצירת מסלול אשר יקל על הגעה ליעד השאפתני של 60,000 יחידות עיבוד בתוך פחות מ-3 שנים.

לאור הדברים הללו, מוצע לקדם צעד שיאפשר הקמה מהירה, מתואמת ומבוקרת של חוות שרתים בהיקפים גדולים, ע"י גוף לאומי בעל התמחות בתשתיות לאומיות – הוועדה לתשתיות לאומיות (הות"ל). לשם כך מוצע להכיר בחוות שרתים מתקדמות העומדות בתנאים שנקבעו כתשתית לאומית, כך שיתאפשר קידומן בות"ל, תוך שמירה על איזון בין צורכי הפיתוח לבין שיקולי תכנון, סביבה, אנרגיה ושימושי קרקע.

ההחלטה קובעת סף מינימלי של כוח עיבוד וצריכת חשמל, אשר משקף את היקף התשתית המוערך לשימושי בינה מלאכותית מתקדמים, ובכך מובטח כי מסלול זה ייוחד למיזמים בעלי חשיבות לאומית ממשית. בנוסף, נקבעת הבחנה אזורית המעניקה מענה מותאם לאזורי עדיפות, במטרה להפחית עומס ממערכת החשמל באזור המרכז. יובהר כי הצעת החלטה זו אינה מתקנת החלטות ממשלה אחרות; ומתקנים לייצור חשמל אשר יוקמו במסגרת החלטת ממשלה זו יהיו תוספתיים לאלו אשר אמורים להיות מוקמים מכוח החלטת ממשלה 2282 מיום 31.10.24.

על מנת להבטיח את איכות ההצעות שגיעו בסופו של דבר לאישור הות"ל, נקבע מנגנון הסמכה מוקדם, הכולל בחינה מקצועית על ידי המטה הלאומי לבינה מלאכותית ומנהל התכנון, בדגש על היתכנות תכנונית, זמינות חיבור לרשת החשמל, זיקה לקרקע ושיקולים סביבתיים ותשתיתיים. מנגנון זה נועד לצמצם סיכונים, ליעל את הליכי התכנון ולוודא כי רק תכניות בעלות היתכנות ממשית יקודמו במסלול הלאומי.

הצעת ההחלטה אף קובעת כי במסגרת הבקשות להסמכה תינתן עדיפות לבקשות שלפיהן חוות השרתים ממוקמת מחוץ לאזורים 1א ו-1ב ולבקשות הכוללות אמצעי לייצור החשמל הנדרש עבורן וכן לבקשות שלוח הזמנים להקמת חוות השרתים לפיהן הוא בזמן הקצר ביותר, ובהתאם להיבטים נוספים שייקבעו בנוהל שיקבע ראש המטה, לאחר בחינת מסקנות הצוות לגיבוש מדיניות ממשלתית בנושא חוות שרתים ואנרגיה בהובלת החשב הכללי במשרד האוצר.

בעניין זה יוער כי כללי המשפט המנהלי חלים הן על הליך קביעת הנוהל, הן על פרסומו והן על יישומו, ומכאן שמוטל על ראש המטה לבינה מלאכותית לקבוע את נוהל ההעדפה על בסיס עבודת מטה סדורה, הכוללת שמיעת עמדות הגופים הרלבנטיים, היועצות בהם ושקילת כלל השיקולים הנדרשים. כמו כן, בהתאם לכללי המשפט המנהלי על הנוהל להיות שקוף ופומבי, וזאת בין שהדברים נכתבו מפורשות בהצעת ההחלטה ובין שלא.

כמו כן נקבעה מגבלה על המספר המקסימאלי של הסמכות שנתיות אשר לגביהן יוכל ראש המטה לבינה מלאכותית להגיש המלצות הסמכה לממשלה. לעניין זה יובהר כי כמות הבקשות שתאושר תהיה בהתאם לצרכי המשק, וראש המטה לא מחוייב לאשר 10 בקשות בשנה גם אם הוגשו מעל 10 בקשות הסמכה העומדות בתנאי הסף. כמו כן יובהר כי גם אם יוגשו פחות מ-10 בקשות הסמכה שעומדות בתנאי הסף - ראש המטה אינו מחוייב לאשר את הבקשות האמורות. כמו כן, הוקם צוות ביך-משרדי לבחינה שוטפת של יישום ההחלטה והקריטריונים הקבועים בה, מתוך מטרה לאפשר התאמות נדרשות בהתאם להתפתחויות במשק האנרגיה, בטכנולוגיה ובצרכים הלאומיים.

מהלך זה צפוי לתרום להאצת פיתוח תחום הבינה המלאכותית בישראל, לחיזוק החוסן הכלכלי והטכנולוגי של המדינה, למשיכת השקעות ויזמים בינלאומיים, ולהבטחת תשתית חשובה מתקדמת שתשרת את המגזר הציבורי, האקדמיה והתעשייה בשנים הקרובות.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

כפי שפורט בדברי ההסבר, קיימת חשיבות רבה לכך שיוקמו במדינת ישראל חוות שרתים שיתמכו בצרכי תעשיית הבינה המלאכותית הקיימת והעתידית. על כן, הקמה של חוות שרתים מתקדמות צפויה לתרום משמעותית לכלכלת ישראל.

גורם אחראי למעקב (בהחלטה שעל פי מהותה טעונה מעקב אחר ביצועה)

המטה הלאומי לקידום בינה מלאכותית משרד ראש הממשלה

תקציב

לא רלבנטי

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלבנטי

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר האוצר – טרם נתקבלה עמדתו

שר הפנים – אין מינוי קבוע

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

חוות הדעת המשפטית מצורפת להצעת ההחלטה.

סיווגים

סיווג ראשי:

מגישים: ראש הממשלה
שר האנרגיה והתשתיות

ב' באדר התשפ"ו
19 בפברואר 2026

היועצת המשפטית

ירושלים, ב' באדר התשפ"ו
19 בפברואר 2026
סימוכין: 1708695875

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה: קידום הקמת חוות שרתים מתקדמות לחיזוק ההובלה של ישראל בתחום הבינה המלאכותית.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

הצעת ההחלטה מבקשת להנחות את ראש הממשלה, בהעדרו של שר פנים מכהן, להפיץ תזכיר חוק לתיקון חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965 (להלן – **חוק התכנון והבנייה או החוק**) ולהוסיף להגדרת תשתית לאומית בחוק 'חוות שרתים', כך שהממשלה תוכל לפעול בהתאם לסמכותה לפי סעיף 76ב(ג) לחוק ולהסמך עד 10 גופים פרטיים בכל שנה קלנדרית להכין תכנית לתשתית לאומית ולהגישה לוועדה לתשתיות לאומיות. בהיעדר שר פנים מכהן, מוצע להנחות את ראש הממשלה להפיץ תזכיר לתיקון החוק כמבוקש.

בנוסף, בהצעת ההחלטה מוצע להטיל על ראש המטה לבינה מלאכותית לבחון בקשות להסמכה כאמור ולפנות לראש הממשלה על מנת לקדם החלטות ממשלה בהתאם. כמו כן, נקבעו בה תנאים בסיסיים להגשת בקשות להסמכה, וכן אופן בחינתן. עוד מוצע להטיל על ראש המטה לקבוע תנאים נוספים לתיעדוף בקשות.

בנוסף, מוצע להקים צוות בראשות ראש המטה לבינה מלאכותית או מי מטעמו ובהשתתפות נציגי משרד האוצר, משרד האנרגיה, מנהל התכנון והמועצה הלאומית לכלכלה, אשר תפקידיו יהיו מעקב אחר תכנון והקמת חוות שרתים בישראל לפי ההחלטה, בחינת הקריטריונים והתנאים שנקבעו בה והגשת המלצות לממשלה בדבר תיקונם, ככל שיידרש.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

כאמור, בהיעדר שר פנים מכהן, מוצע להנחות את ראש הממשלה להפיץ תזכיר לתיקון חוק התכנון והבנייה, כך שלהגדרת תשתית לאומית בחוק תתווסף 'חוות שרתים' (DATA CENTER).

סעיף 31 לחוק -יסוד: הממשלה קובע כי "הממשלה רשאית, באישור הכנסת, להעביר סמכות הנתונה על פי חוק לשר אחד, או חובה המוטלת עליו על פי חוק, כולה או מקצתה, לשר אחר". בענייננו, אין מדובר בהעברת סמכות של ממש, הדורשת אישור הכנסת, משום שסמכויות שר הפנים מכוח חוק התכנון והבנייה לא צפויות להשתנות בעקבות הצעת ההחלטה, שעניינה הסמכה לצורך קידום תיקון חקיקה ספציפי.

סעיף 58 לתקנון עבודת הממשלה קובע כי שר (להלן – **השר היוזם**) הרואה צורך בחקיקה הנוגעת לתחום סמכותו של שר אחר (להלן – **השר הממונה**), יבוא בדברים עם השר הממונה. עוד קובע הסעיף כי אם הסכימו שני השרים, השר היוזם רשאי להפיץ את התזכיר. בנוסף, נקבע בסעיף כי אם לא הסכימו השרים כאמור, רשאי השר היוזם להציע להעלות את הנושא לסדר היום של הממשלה, וכי ככל שמתקבל אישור עקרוני של הממשלה להפצת התזכיר, יופץ התזכיר על-ידי השר הממונה או, אם שני השרים הסכימו לכך, על-ידי השר היוזם.

היועצת המשפטית

במקרה דנא, לא מדובר במחלוקת בין השר שבסמכותו התחום שלגביו מבוקש לפרסם תזכיר לבין השר היוזם, אלא במצב שבו מבוקש לקדם תזכיר בתחום שבסמכות משרד שאין בראשו שר מכהן. כמו כן, עסקינן בהצעה להנחות את ראש הממשלה להפיץ תזכיר חוק, כך שקידומו עתיד להידון שוב בוועדת השרים לענייני חקיקה ובהמשך בוועדות הכנסת, כחלק מהליך החקיקה.

בעניין זה עוד נמסר מגורמי המקצוע כי הדרג המקצועי במשרד הפנים לא מתנגד להצעת ההחלטה.

באשר לדחיפות ולחיוניות בתיקון חוק התכנון והבניה, במצב שבו אין שר פנים מכהן, עוד לפני שממונה שר פנים קבוע, נמסר מגורמי המקצוע במועצה הלאומית לכלכלה כי:

"קיימת דחיפות ביצירת מסלול ייעודי, מהיר ומקצועי להקמת חוות שרתים בישראל, באמצעות תיקון חוק התכנון והבניה והגדרת חוות שרתים כ"תשתית לאומית", לאור העובדה שמדינת ישראל מעוניינת להישאר מובילה, אטרקטיבית ורלוונטית במירוץ העולמי בתחום הבניה המלאכותית.

הוועדה המקצועית אשר בחנה את התחום, ועדת נגל, הגדירה את סוגיית התשתיות כ"סיכון אסטרטגי", וקבעה כי אחד הפערים המרכזיים הדורשים טיפול הוא "תמריצים מוגבלים שמובילים חברות בינ"ל להקים תשתיות (מחשוב) מחוץ לישראל". עוד הוסיף דו"ח ועדת נגל: "אם המצב יישאר כפי שהוא ישראל לא תוכל להתמודד בשוק ה-AI העולמי, גם לא בתחומים ביטחוניים, מודיעיניים או מחקרניים. הוועדה ממליצה להוביל מהלכים משמעותיים להקמת תשתיות מחשוב ואנרגיה ולהקים את חלקם בפריפריה".

ביחס לתשתיות המחשוב הדרושות בישראל בטווח הקצר, נקבע בדו"ח כדלקמן: "המשימה בעדיפות העליונה תהיה בניית מחשב-העל הלאומי והרחבת נגישות כוח העיבוד. היעד: להגיע בתוך שנתיים עד שלוש לכ-60,000 יחידות עיבוד (GPU/TPU) זמינות לחוקרים ולחברות", ובהמשך: "על מנת להגיע ל-60,000 יחידות עיבוד תוך שנתיים ידרשו כ-130 מגה וואט. מדינת ישראל חייבת לקדם הכוונה ממשלתית פרואקטיבית להקמת מרכזי המחשוב במדינת ישראל לאור צרכי המשק... כל זאת מבלי לפגוע בתנופה בתחום המובלת ע"י השוק הפרטי".

החלטה זו באה להתמודד עם הפער המרכזי אותו ציינה ועדת נגל, באמצעות יצירת תמריץ להקים בישראל תשתיות מחשוב הכרחיות לבניה המלאכותית, ובאמצעות יצירת מסלול אשר יקל על הגעה ליעד השאפתני של 60,000 יחידות עיבוד בתוך פחות מ-3 שנים".

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

מהייעוץ המשפטי של משרד האוצר נמסר כי "על פי המוצע, הממשלה תקבע רק חלק מהקריטריונים למתן הסמכה להגשת תכנית לות"ל לפי סעיף 76 לחוק התכנון והבניה, ואילו ראש המטה לבניה מלאכותית יקבע לבדו (גם אם הקביעה היא בהתייעצות עם מנכ"ל משרד האנרגיה ולאחר שיבחן את מסקנות צוות שהוקם בעבר בהובלת החשב הכללי), נוהל ובו שאר הקריטריונים לתעדוף (תעדוף אשר נדרש על רקע כך שמוצע שבכל שנה יוגשו ככל היותר 10 תכניות).

בנוסף מוצע להקים צוות בראשות ראש המטה לבניה מלאכותית אשר, בין השאר, יעקוב אחר הקמת חוות שרתים "לפי החלטה זו", יבחן את הקריטריונים "שנקבעו בהחלטה זו" ויגיש המלצות לממשלה בדבר תיקונם. בצוות חברים בין השאר משרד האנרגיה ומשרד האוצר וזאת בשל המשמעות האדירה של חוות שרתים לבניה מלאכותית על משק החשמל.

היועצת המשפטית

תמוה שלעניין בחינת הקריטריונים ברור ומובן שנדרשת מעורבות המשרדים הנוגעים למשק החשמל (אנרגיה ואוצר), אך את הנוהל לתעדוף בין בקשות, יקבע רק אחד מהגורמים בצוות (היועצות בלבד, ואף זאת רק עם אחד החברים בצוות, אינה גורעת מכך שנוהל נקבע על ידו בלבד). לפיכך, ככל שהנוהל לא יובא לאישור הממשלה הדבר יעורר קושי משפטי.

בעניין זה יוער כי כללי המשפט המנהלי חלים הן על הליך קביעת הנוהל, הן על פרסומו והן על יישומו, ומכאן שמוטל על ראש המטה לבינה מלאכותית לקבוע את נוהל ההעדפה על בסיס עבודת מטה סדורה, הכוללת שמיעת עמדות הגופים הרלבנטיים, היועצות בהם ושקילת כלל השיקולים הנדרשים. כמו כן, בהתאם לכללי המשפט המנהלי על הנוהל להיות שקוף ופומבי, וזאת בין שהדברים נכתבו מפורשות בהצעת ההחלטה ובין שלא.

עמדת היועצים המשפטיים של המשרדים שהשרים העומדים בראשם מגישים את הצעת ההחלטה:

היועצת המשפטית של משרד האנרגיה מסרה כי אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה.

בשים לב לכל האמור לעיל, אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה.

אורלי פישמן אורן, עו"ד

משנה ליועצת המשפטית